'Αληθινὲς ἱστορίες

ΣΟΒΑΡΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

"Οχι ὅτι εἶμαι πρωτευουσιάνος καὶ ἔχω μάθει νὰ περπατάω σὲ ἄσφαλτο, ἀλλὰ πῶς νὰ σᾶς τὸ πῶ, ἀπεχθάνομαι τὴ μοναξιὰ καὶ τὸ σκοτάδι.

'Εκεῖνο τὸ λιχνάρι που δυστυχῶς ἐν σωτηρίῳ ἔτι 1959 δὲν κατορθώσαμε νὰ ἐξαφανήσωμε ἀπὸ τὰ περισσότερα χωριά μας, τὴ στιγμὴ ποὺ ἄλλοι ὅπου καὶ νἆναι θὰ φθάσουν στὴ σελήνη, καὶ τὸ σκοτάδι τὸ πηχτὸ ποὺ πέφτει ἅμα ὁ ἥλιος μᾶς βαρεθῇ καὶ πάη νὰ κοιμηθῇ, μὲ πλακώνει στὸ στῆθος κ' εἶμαι ἅμαν νὰ ξημερώσῃ.

Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ποὺ ποτὲ μου δὲν ἀπεφάσισα νὰ περάσω λίγες μέρες «ξεκούραστα» ὅπως λένε οἱ πολλοὶ στὸ χωριὸ καὶ ἀκόμη νὰ μὴν ξέρω τίποτε γι' αὐτό.

"Ομως ἡ 'Αλίκη μου τούτη τὴ φορὰ μοὔβαλε τὸ μαχαῖρι στὸ λαιμό.

—"Αντε προκομένε μου, μοῦ εἶπε, ποὺ μουσκεύεις σὰν ὑδρόβιο πτηνὸ στὴν θάλασσα. "Αμ δὲν λυπᾶσαι τὸ γυιόκα σου ποὔχει γίνη σὰν κλωνά; "Εχει ἀνάγκη ἀπὸ ἀέρα το πουλάκι μας.

Καὶ μιὰ καὶ τὸ πουλάκι μας εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ ἀέρα, μὲ κατάφερε ἡ πονηρὴ καὶ ἕνα πρωῒ τὰ τζαλίσαμε καὶ ὕστερα ἀπὸ μιὰ ἐκστρατεία Μικρασιατικὴ φθάσαμε ταλαιπωρημένοι στὴν 'Αετοράχη.

Πρωτιμήσαμε τὴν 'Αετοράχη, πρῶτον γιατὶ ἀέρα φρέσκο εἶχε μπόλικο καὶ δεύτερον γιατὶ ἐκεῖ ἔμενε ὁ κουμπάρος ὁ Βασίλης ἀπὸ δεύτερη γενιὰ καὶ ποὺ ὁ φουκαρᾶς μᾶς ὑποδέχτηκε μ' ἀνοιχτὲς τὶς χεροῦκλες ὅταν μᾶς εἶδε.

—Μουρέ, μουρέ, σὰν τὰ μάραθα, εἶπε, μοῦ κοπάνησε καὶ κάνα δυό... φιλικὲς στὴν πλάτη ποὺ μ' ἔκαναν νὰ χαμογελάσω δαγκωτά, κι' ὕστερα μᾶς σύστησε στὸ ἀσκέρι του ἐννέα τὸν ἀριθμὸ ποὺ βάλθηκαν νὰ μᾶς κυττᾶνε λὲς καὶ ἀνήκαμε σὲ ἄλλη συνωμοταξία διπόδων ζώων.

Δυσκολεύτηκα νὰ προσαρμοσθῶ κάπως στὸ νέο μου περιβάλλον, μὰ τέλος βολευτήκαμε, (ἂς κάναμε κι' ἀλλοιῶς» στό...ἀρχοντικὸ τοῦ κουμπάρου τοῦ Βασίλη, ποὺ ἀπόξω ἦταν δίπατο κι' ἀπὸ μέσα ξεταβάνωτο καὶ ξεπάτωτο σὰν βενετσιάνικο φρούριο ἐγκαταλελειμμένο.

—"Αμ γιατὶ νὰ τοῦ περιουρίσουμε κουμπάρε; μοῦ εἶπε μιὰ μέρα ὁ Βασίλης. Μήπως θὰ καταλάβουμε τίπτις; "Ετσι βλεπόμαστε κι' ὅλας.

Κι' ὁ χριστιανὸς δὲν εἶχε ἄδικο ἂν σκεφθῇ κανεὶς ὅτι γιὰ νὰ κοιμηθοῦμε μὲ μιὰ σχετικὴ ἀσφάλεια, χωρὶς δηλαδὴ κίνδυνο προκηρύξεως εἰς φανερὸν πλειοδοτικὸν διαγωνισμὸν τῶν ἀποκρύφων μελῶν τοῦ σώματός μας ἔπρεπε νὰ φέρνουμε βόλτα τοὐλάχιστον τρεῖς φορὲς τὴν κουβέρτα τῆς νεροτρυβῆς.

"Α ζεῖναι καλὰ ὅμως ὁ ἄνθρωπος εἶχε μάτσο ἀπὸ τέτοιες.

Πολλὰ παράξενα μοῦ κάνανε ἐντύπωση στὴν 'Αετοράχη ποὺ δὲν εἶναι παρὰ ἕνα χωριὸ σὰν τὰ χιλιάδες, τ' ἄλλα στὴ χώρα μας. Μὰ κεῖνο ποὺ δὲν μπόρεσα νὰ καταλάβω ἦταν αὐτὴ ἡ πρωτόγονη νοοτροπία τῶν χωρικῶν μὲ τὴν ὁποίαν ἀντιμετωπίζανε τὸ φαινομενο τῆς ἀνθρώπινης ἀναπαραγωγῆς. Καὶ τὰ ζῶ τους τὰ περνάγανε οἱ ἀτσίδες καὶ δόσταυ ἀραδιάζανε κρυτσοῦβελα, ἄπλυτα, μυξάρικα καὶ συφυριασμένα χωρὶς νὰ νοιώθουνε ἴχνος στοργῆς γιὰ αὐτά.

'Εννιὰ εἶχε ὁ κουμπάρος ὁ Βασίλης, δέκα ὁ μπάρμπα Θανάσης ὁ γείτονας κι' ἄλλα τόσα ὁ ξωμάχος ὁ Βαγγέλης. Κι' ὅλοι τους χωρὶς ἐξαίρεση, τὰ μισὰ τὰ πιο μεγάλα κορίτσια τους, τἄχανε στείλη στὴν πολιτεία ὑπηρέτριες κι' ἐκμεταλλεύσανται ἀσυνείδητα τὰ κόπια τους, ξημεροβραδιάζοντες στὸ καφενεῖο μὲ τὴν πρέφα.

Τ' ἄλλα τ' ἀγόρια ποὺ μένανε στὸ σπίτι δὲν διαφέρανε ἀπὸ τὸν κυρ Μέντιο καὶ τὸν Ντορή, ποὺ μαζὶ ξυπνάγανε καὶ μαζὶ κοιμώσανται, πεθαμένα ἀπὸ τὸν κάματο τῆς ἡμέρας.

'Εκεῖνο ποὺ τοὺς ἐνδιέφερε, ἦταν νὰ ἔχουν περισσότερα ἐργατικὰ χέρια γιὰ νὰ κάθουντε αὐτοί.

Κανεὶς τους δὲν λογάριαζε ἂν εἶναι σὲ θεση νὰ θρέψῃ αὐτὰ τὰ παιδιὰ ποὺ ἔφερνε ἀσυλλόγιστα στὸν κόσμο καὶ νὰ τοὺς ἐξασφαλίσῃ τὰ μέσα μιᾶς στοιχειώδους διαβιώσεως.

Μοιρολατρικὰ καὶ ἀπαθέστατα μιὰ ἀπάντησι δίνανε ὅλοι τους στερεότυπη καὶ κλασική.

—Τοῦ Θιοῦλι εἶναι Κώσταμ τοῦ Θιούλη, τί νὰ κάνουμι.

Πάσχισα ἀδίκως νὰ τοὺς ἐγάλω μέσα ἀπὸ τὸ φτωχὸ μυαλό τους τὴν ἀμφιβόλου ποιότητος αὐτὴ θρησκευτικὴ νοοτροπία ποὺ δὲν ἔχει καμμιά σχέση μὲ τὴν ἀληθινὴ θρησκεία μας μὰ ἡ χαμηλὴ ἢ μᾶλλον ἡ ἀνύπαρκτη μορφωτική τους στάθμη δὲν ἦταν πρόσφορη γιὰ τέτοιου εἴδους συζητήσεις κι' ἔτσι τὸ αἴσθημα τῆς ἀτομικῆς εὐθύνης ἦταν γι' αὐτοὺς ἀνύπαρκτο.

Στὸ τέλος μ' εἴπανε καὶ ἀντίχριστο κι' ἄρχισαν σιγά, σιγὰ νὰ ἀποφεύγουν τὴν συντροφιά μου.

'Ο δάσκαλος τοῦ χωριοῦ ἔλλειπε λόγω διακοπῶν κι' ὁ παπᾶς τοῦ χωριοῦ ἦταν πολὺ γέρος γιὰ νὰ συζητήσω ἕνα τόσο σοβαρὸ γιὰ τὴν παδίστικη νοοτροπία του θέμα. Γι' αὐτὸ τὰ μαζέψαμε μιὰ ὥρα γρηγορώτερα μὲ τὴν 'Αλίκη μου καὶ γυρίσαμε στὸ σπιτάκι μας.

"Ομως νοιώθαμε τύψεις ποὺ δὲν κατώρθωσα τίποτε. Βέβαια χρειάζεται ἐπίπονη καὶ μεγάλη προσπάθεια γιὰ νὰ νοιώσουν οἱ τέοιοι γονεῖς τὴν ἱερότητα τῆς λειτουργίας τῆς ἀναπαραγωγῆς καὶ τὰς τεραστίας εὐθύνας ποὺ ἀπ' αὐτὴν δημιουργοῦνται.

Ποιὸς ὅμως θὰ θελήση νὰ συμβάλη ἀποτελεσματικῶς στὴ προσπάθεια αὐτή;

Κ. Βρ—ς

Μικρά νέα

'Αστρονομικὲς οἱ τιμὲς πωλήσεως τῶν ἰχθύων, ἰδίως τῶν ἁλιευομένων ἀπὸ τὰ 'ΙχθυοτροφεῖαΠΑΠΑ καὶ Μεσολογγίου.

—Σὲ σημεῖο ποὺ νὰ ἀναλογίζεται κανεὶς ποῦ θὰ βρεθοῦν οἱ γαλαντῶμοι διὰ νὰ τὰ ἀγοράσουν.

—Μὲ ἱκανοποίησιν ἐλαβιβάζομεν πρὸς τὴν Δημοτικήν μας ἀρχὴν εὐχαριστίας πλείστων φιλομούσων συμπολιτῶν μας

— Οἱ ὁποῖοι μὲ ἀγαλίαση επανεῖδον τὴν Δημοτικήν μας μουσικὴν παιανίζουσαν ἐπὶ τῆς ξυλίνης ἐξέδρας, ἡ ὁποία ἀδικαιολογήτως δὲν ἐχρησιμοποιεῖτο μέχρι πρότινος.

—'Εκφράζοντες ἅμα καὶ τὴν ἐπιθυμίαν των, ὅπως αἱ ἐμφανίσεις τῆς Δημοτικῆς μπάντας γίνωνται κατὰ μεγαλύτερα χρονικὰ διαστήματα ἰδίως τοὺς θερινοὺς μῆνας

—Πλῆθος πιστῶν προσῆλθον τὴν παρελθοῦσαν Παρασκευὴν καὶ Σάββατον εἰς τὴν ἱερὰν Μονὴν Γηροκομείου ἐπ' εὐκαιρία τῆς ἑορτῆς τῆς Παναγίας.

—Καὶ παραδειγματικὴ τάξις ἐτηρήθη ἀπὸ τὰ τροχοφόρα καὶ τοὺς πιστοὺς χάρις εἰς τὰς ἐντόνους προσπαθείας τοῦ Τμήματος τῆς τροχ ίας κινήσεω ς καὶ τῆς 'Αστυνομίας.

—Κάποτε θὰ πρέπει νὰ ἀντικατασταθοῦν τὰ σκαλοπάτια τῆς κλίμακος παρὰ τὸν ἱερὸν ναὸν Παντανάσσης.

—Τὰ ὁποῖα λόγῳ τῆς φθορᾶς τὴν ὁποίαν ἔχουν ὑποστῆ ἔχουν καταστῆ λίαν ἐπικίνδυνα διὰ τοὺς ἀνερχομένους καὶ κατερχομένους.

—Λόγῳ τῆς μικρᾶς δαπάνης ἡ ὁποία ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἀντικατάστασιν των πιστεύομεν ὅτι ἡ ἁρμοδία ἀρχὴ θὰ ἐξετάση τὴν περίπτωσιν εὐμενῶς.

—"Ενα κομμάτι ἀπὸ τὸ αἱματωμένο πουκάμισο τοῦ Ντίλλιγκερ (τοῦ περιβοήτου γκάγκστερ ποὺ εἶχε χαρακτηρισθῆ ὡς ὑπ' ἀριθ. 1 δημόσιος κίνδυνος τῆς 'Αμερικῆς) πουλήθηκε σὲ πληστηριασμὸ γιὰ 30.000 δολλάρια.

—"Ετσι ἔχομεν ἕναν ἀκόμη....ἀμερικανισμόν.

'Επικαιρότητες

Η ΑΡΡΩΣΤΕΙΑ ΤΗΣ ΞΕΝΟΜΑΝΙΑΣ

'Απὸ πολλὰ χρόνια τώρα μιὰ κακὴ ἕξις δέρνει τὸν τόπο μας. Μᾶς ἀρέσει μὲ λίγα λόγια νὰ μεταχειριζόμαστε στὴν ὁμιλία μας ξενικὲς λέξεις ἢ καὶ φράσεις ἀκόμα! Τὶς περισσότερες, ἂν ὄχι ὅλες τὶς πέρνουμε ἀπὸ τη Γαλλικὴ (μιὰ καὶ ἡ γλῶσσα αὐτὴ θεωρεῖται διεθνὴς κι, ἔχει μεγάλη διάδοση στὴ χώρα μας) καὶ τὶς πλασάρουμε ξαφνικὰ στὸν συνομιλητή μας.

"Εχουμε δηλαδὴ ὑποστῆ, ἄλλος λίγο, ἄλλος πολύ, μιὰ δόση ξενομανίας. 'Η ξενομανία αὐτὴ ἀφοῦ βρῆκε πρόσφορο ἔδαφος στοὺς ἀνώτερους ἀριστοκατικοὺς κύκλους, ἐπηρέασε καταφανέστατα κα. τὸν ἀγράμματο «λαουτζίκο» μας! Συνηθίσαμε νὰ λέμε μπαμπὰ καὶ μαμα ἀντὶ τὴν 'Ελληνικωτάτη μητέρα, μάννα, πατέρα. Μερσὶ ἀντὶ τοῦ εὐχαριστῶ, ἀντίο τοῦ χαιρετε, παρτὸν ἀντὶ τοῦ συγνώμη. Κι' ἕνα σωρὸ ἄλλες ξενικὲς λέξεις ποὺ διανθίζουν τὴ γλῶσσα μας καὶ ποὺ δεν εἶναι δυνατὸν ὁ χῶρος ἑνὸς χρονογραφήματος νὰ συμπεριλάβη.

Καὶ δὲν εἶναι μόναχα οἱ κυρίες κι' οἱ δεσποινίδες ποὺ ἔχουν (ἂς μοῦ ἐπιτραπῆ νὰ τ' ὀνομάσω) τὸ ψώνιο τῆς ξενομανίας. 'Αλλὰ κι' οἱ ἄνδρες καὶ μάλιστα ἄνθρωποι πάσης μορφώσεως καὶ θέσεως! Λὲς καὶ τὸ ἑλληνικὸ λεξικὸ στέρφεψε, ἐνῶ εἶναι τὸ πλουσιώτερο σ' ὅλο τὸν κόσμο.

Τὸ νὰ μαθαίνη κανεὶς ξένες γλῶσσες καὶ νὰ τὶς κατέχη εἶναι μεγάλο ὅπλο στὴ ζωή του. Προϋπόθεση ἀπαραίτητη στὰ σημερινὰ δύσκολα χρόνια γιὰ μιὰ καλὴ ἐπαγγελματικὴ ἐξέλιξη. Πρέπει ὅμως νὰ τὶς μεταχειρίζεται ἐκεῖ ποὺ πρέπει. Εἶναι ἀκατανόητο τελείως νὰ πέρνουμε γαλλικὲς ἢ ἀγγλικὲς λέξεις καὶ νὰ τὶς μεταχειριζόμαστε παραμερίζοντας τὶς ἰδικές μας, ποὺ τόσο ἀφειδῶς προσφέρει τὸ λεξιλόγιό μας. Περιφρόνηση στὴ μητρική μας γλῶσσα μπορεῖ νὰ τὸ χαρακτηρίση κανείς. Στὴ γλῶσσα τῶν πατέρων μας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους κι' ἐκληρονομήσαμε ἁγνὴ καὶ καθάρια, ἐνῶ ἐμεῖς τὴ νοθεψαμε μὲ ποικιλόξενα «μαργαριτάρια»!

Μονάχα ἡ ἑλληνικὴ ὕπαιθρος παραμένει ἀμόλευτη ἀπὸ τὴν ξενομανία ποὺ δυστυχῶς ἔχει πάρει ἔκταση ἀνάμεσα στὸ πληθυσμὸ τῶν πόλεων. Καιρὸς πιὰ νὰ σταματήση τὸ κακὸ κι' ἡ συνήθεια αὐτὴ δὲν εἶναι δύσκολο νὰ ἀποβληθῆ. Τὸ σχολεῖο μπορεῖ εὔκολα νὰ καταπολεμήση τὴν ἀρρώστιά τῆς ξενομανίας, ποὺ ἂν συνεχισθῆ θὰ γίνη ἀνίατος καὶ θ' ἀποβῆ ἐπιβλαβής.

'Η γλῶσσα μας εἶναι ἡ πλουσιώτερη σὲ λέξεις κι' ἀπὸ τὶς δυσκολώτερες σ' ὅλο τὸ κόσμο. Γι' αὐτὸ οἱ ξένοι τὴ θαυμάζουνε καὶ λίγοι ἀπ' αὐτοὺς κατορθώνουν νὰ τὴ μάθουν "Ας ἀποβάλλουμε λοιπὸν τὴ ξενομανία κι' ἂς προσπαθήσουμε νὰ μάθουμε τὴ γλῶσσα μας, καταπολεμῶντας ἔτσι τὸν ἀναλφαβητισμὸ ποὺ δέρνει σ' ἀφάνταστο βαθμὸ ἕνα μεγάλο ποσοστὸ τῶν 'Ελλήνων!.... "Ισως τότε κι' ὁ προφορικὸς μας λόγος ἀποκτήσει αὐτὸ ποὺ τοῦ λείπει. Τὴ γοητεία! Κι' εἶναι τόσο αἰσθητὴ αὐτὴ ἡ ἔλλειψίς της στὴ καθημερινή μας ζωή.

ΣΟΦΟΚΛΗΣ ΚΟΛΑΪΤΗΣ

Εὔθυμα

Ο ΔΗΜΙΟΣ ἑτοιμάζεται νὰ ἀπαγχονίση δύο καταδικασμένους σὲ θάνατο, ἐπάνω σὲ μιὰ γέφυρα. Περνάει τὴν θηλειὰ στὸν πρῶτο, ἀλλὰ τὸ σχοινὶ σπάει, ὁ κατάδικος πέφτει στὸ νερὸ καὶ ξεφεύγει κολυμπῶντας. 'Ο δήμιος διαλέγει ἕνα ἄλλο σχοινὶ γιὰ τὸν δεύτερο

—Δὲν μοῦ λές, ρωτάει τὴν τελευταία στιγμὴ ὁ μελλοθάνατος εἶσαι σίγουρος πὼς τὸ σχοινὶ δὲν θὰ σπάση πάλι; Γιατὶ ἐγώ, ξέρεις δὲν ἔχω ἰδέα ἀπὸ κολύμπι.

ΣΤΙΣ ΦΥΛΑΚΕΣ

'Ο Διευθυντής: 'Εδῶ ὁ καθένας πρέπει νὰ ἐργάζεται. 'Εσὺ τὴ δουλειὰ ἔκανες.

'Ο Φυλακισμένος: Διαρήκτης κύριε διευθυντά!

ΠΕΖΟΤΗΤΕΣ

Θαυμασμὸς

Δὲν ἔλειψαν βέβαια ποτὲ οἱ χειροπιαστὲς κι' ἐξώφθαλμες ἀποδείξεις γιὰ τὸ ἀσύλληπτο μέγεθος καὶ μεγαλεῖο τῆς Δημιουργίας. Σὲ κάθε στιγμή, παντοῦ καὶ πανιστε, ἔχει τὴ θέσι του τὸ «...καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα Σου...».

Αὐτὸ θυμήθηκα προχθὲς ἀκούγοντας στὸ ραδιόφωνο λεπτομέρειες γιὰ τὸ νέο δορυφόρο. «'Ιδιαιτέρως σημαντικὸ—ἔλεγε ὁ ἐκφωνητής— εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ νέος δορυφόρος, θὰ στείλη ἀπὸ ἐκεῖ ψηλὰ φωτογραφίες τῆς Γῆς....».

Πραγματικά, τὸ γεγονὸς αὐτὸ καθ' ἑαυτό, εἶναι σπουδαῖο καὶ καταπληκτικό. Σκέφτηκα ὅμως, πῶς ὅλο κι' ὅλο, θἆναι μιὰ φωτογραφία ὄχι καὶ τόσο καθαρή, ἴσως μάλιστα κάποιο ὄργανο λαθέψη. ἴσως ἡ ἀτμόσφαιρα ἀντιδράση, ἴσως κάτι δὲν πάη καλά, ἴσως τὸ μηχάνημα λήψεως δὲν ὑπακούση ἀκριβῶς. ἴσως ἴσως τέλος πάντων κάποια λεπτομέρεια δὲν προβλέφθηκε. Κι' ἔτσι δὲν θάχουμε οὔτε σὲ φωτογραφία τὴ Γῆ. Κι' ὅμως ἡ Γῆ αὐτὴ ὑπῆρξε δημιούργημα. "Ολος αὐτὸς ὁ ὄγκος ποὺ δὲν τὸν πιάνει τὸ μάτι μας, εἶναι ἔργο κάποιου Θάλασσες, βουνά, κάμποι, δάση, πεδιάδες, δένδρα φυτά, ζῶα, ἀθέατα μικρόβια, τρομακτικὰ μαμούθ, κοκκοι ἄμμου, θεόρατοι βράχοι, λειβάδια, ἀπάτητες ζούγκλες, ζέστη ἀφόρητη καὶ τσουχτερὰ κρύα κι' ὅ,τι ἄλλο βλέπουμε, ἀκοῦμε, αἰσθανόμαστε κάποιος τἄ φτιασε. Καὶ τὰ ἔκανε τόσο ἁρμονικὰ καὶ τόσο τέλεια...» πάντα ἐν σοφία ἐποίησας...».

Κι' ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι, ἐμεῖς τὰ «τέλεια» πλάσματα, θριαμβολογοῦμε γιὰ κάτι τεράστιο—ἐλαχιστώτατο. Γιὰ κάτι ποὺ κατασκευάστηκε ἀπὸ ἕτοιμα ὑλικά, ποὺ δὲν εἶναι οὔτε ἀπειροελάχιστο σὲ σύγκριση μετὸ σύμπαν, ποὺ ἡ ταχύτητά του εἶναι γελοία μπρὸς στὴν κίνησι τῶν ἀστερισμῶν καὶ ποὺ ἡ «ζωὴ» του δὲν ἀποτελεῖ οὔτε μιὰ στιγμὴ ἀνάμεσα στὸ χωρὶς ἀρχὴ παρελθὸν καὶ στὸ δίχως τέλος μέλλον.

Αὐτὸ τὸ μεγάλο τίποτα, εἶναι τὸ τεράστιο κατόρθωμά μας. Εἶναι ὅμως σημαντικὸ τὸ ὅτι ὁ καινούργιος δορυφόρος, μᾶς ἔκανε νὰ σηκώσουμε τὸ βλέμμα ψηλὰ πρὸς τὸ ἀχανὲς τ' οὐρανοῦ καὶ θαμπωμένοι ἀπ' τὸ ἀσύλληπτο μεγαλεῖο τῆς Δημιουργίας, νὰ ψιθυρίσουμε κατάπληκτοι κι' ἐκστατικοί: «'Ως ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα Σου, Κύριε....»

ΦΩΤΕΙΝΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΗ

Ο ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

(«Ζυγὸς» — «Περιηγητική»)

Μὲ ἐνδιαφέροντα ὅπως πάντα περιεχόμενα κυκλοφόρησε τὸ τεῦχος 43—44 ('Ιούνιος —'Ιούλιος) τοῦ μηνιαίου περιοδικοῦ Καλῶν Τεχνῶν «Ζυγὸς» ποὺ ἐκδίδεται στὴν 'Αθήνα μὲ ὑπεύθυνο ὕλης τὸν κ. Φρ. Φραντζισκάκη. Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς Β' Διεθνοῦς 'Εκθέσεως Κεραμικῆς στὴν 'Οστάνδη τὸ τεῦχος αὐτὸ τοῦ «Ζυγοῦ» εἶνε ἀφιερωμένο στὸν πρωτεργάτης τῆς νεοελληνικῆς κεραμικῆς Πάνο Βαλσαμάκη, ποὺ μαζὶ μὲ τρεῖς ἄλλους νεώτερους συναδέλφους του, τὴν Γιάννα Περσάκη, τὸν Παναγ. Τσολάκο καὶ τὸν Θ. Παπαβγέρη, μετέχει στὴν ἔκθεση. Σχετικὰ γράφη ἡ κ. 'Ελένη Βακαλό, οἱ δε φωτογραφίες ποὺ συνοδεύουν τὸ ἄρθρο αὐτὸ καὶ τὸ ἔγχρωμο ἐξώφυλλο τοῦ περιοδικοῦ εἶνε ἀπ' τὴν τελευταία ἐργασία τοῦ ἐκλεκτοῦ Ἕλληνα καλλιτέχνη.

Στὸ ἴδιο τεῦχος τοῦ «Ζυγοῦ» δημοσιεύονται ἀνταποκρίσεις ἀπ' τὴν Κολωνία τοῦ κ. Χρυσ. Χρήστου γιὰ τὴν ἔκθεση ἀρχαίας καὶ σύγχρονης μεξικάνικης τέχνης, τὸ τελευταῖο μέρος τῆς μελέτης τοῦ ὑφηγητῆ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Μ. 'Ανδρόνικου γιὰ τὴν ἑλληνικὴ πλαστικὴ τῶν ἀρχαϊκῶν χρόνων, ἕνα ἐνδιαφέρον ἄρθρον τοῦ καθηγητῆ τῆς φιλοσοφίας στὸ Γαλλικὸ 'Ινστιτοῦτο κ. Γ. Μουρέλου μὲ τίτλο «Τὰ φαντάσματα καὶ οἱ ὑπεραξίες»κλπ. 'Ενδιαφέροντα εἶνε, τέλος, τὰ σχόλια, οἱ εἰδήσεις καὶ οἱ εἰκονογραφημένες σελίδες τοῦ «Ζυγοῦ» γύρω ἀπ' τὴν καλλιτεχνικὴ ζωὴ καὶ κίννηση.

Πλούσιο σὲ συνεργασίες τὸ τεῦχος 'Ιουλίου (ἀριθ. 7) τοῦ μηνιαίου περιοδικοῦ τουρισμοῦ, τέχνης καὶ διαφωτίσεως «Περιηγητική» ποὺ ἐκδίδεται ἀπ' τὴν 'Ελληνικὴ Περιηγητικὴ Λέσχη μὲ ὑπεύθυνο ὕλης τὸν κ. Κώστα Δημητριάδη. Συνεργάζονται γνωστοὶ καθηγηταί, διανοούμενοι, καλλιτέχνες, ἐπιστήμονες κλπ

ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ

ΑΓΑΛΜΑ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΥΠΗΡΧΕ ΠΡΟ ΤΗΣ ΠΡΟΣΟΨΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΩΔΕΙΟΥ

ΤΟΥ κ. Π. ΣΤΕΡΓΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

'Ο περιηγητὴς Παυσανίας περιοδεύσας εἰς τὴν 'Ελλάδα ἐπεσκέφθη τὰς Πάτρας καὶ περιέγραψε τὰ ἀξιοθέατα αὐτῶν καὶ τῆς ἀκροπόλεως καὶ κάμνει λόγον περὶ λατρείας πολλῶν θεοτήτων. 'Ιδίως εἰς τὴν 'Αρχαίαν 'Αγορὰν τῶν Πατρῶν ἀναφέρει ἱερὰ ναούς, ἀγάλματα καὶ τὸ ἐν συνεχείᾳ αὐτῆς κείμενον ἀρχαῖον 'Ωδεῖον. Λέγει δὲ ρητῶς ὅτι «τῆς 'Αγορᾶς ἔχεται τὸ 'Ωδεῖον καὶ 'Απόλλων ἀνάκειται θέας ἄξιος». Προσθέτει δὲ περαιτέρω ὅτι τὸ ἄγαλμα αὐτὸ τοῦ 'Απόλλωνος κατεσκεύασαν οἱ Πατρεῖς μὲ τὰ λάφυρα, τὰ ὁποῖα ἀπεκόμισαν ὅταν αὐτοὶ μόνοι ἀπὸ τοὺς ἄλλους 'Αχαιοὺς ἐβοήθησαν τοὺς Αἰτωλοὺς κατὰ τοῦ στρατοῦ τῶν Γαλατῶν.

'Απὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Περσικῶν πολέμων μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ 3 π. Χ. αἰῶνος οἱ 'Αχαιοὶ εὑρίσκοντο εἰς πλήρη ἀναδιοργάνωσιν καὶ ἀκμήν, ὅτε στίφη Γαλατῶν μὲ ἀρχηγὸν τὸν Βρένον ἐπέδραμον κατὰ τῆς 'Ελλάδος Μοῖρα δὲ τούτων εἰσέβαλεν εἰς τὴν Αἰτωλίαν. Πρὸς βοήθειαν τῶν Αἰτωλῶν, τῶν ὁποίων ἡ χώρα εὑρίσκετο ἐν κινδύνῳ, ἔσπευσαν ἐξ ὅλων τῶν 'Αχαιῶν μόνον οἱ Πατρεῖς. 'Αλλ' ἀμαθεῖς ὄντες εἰς τα πολεμικὰ καὶ εὑρεθέντες προ ὑπερτέρων ἐχθρικῶν δυνάμεων ἐκακοπάθησαν καὶ ἡττηθέντες ἐπέστρεψαν εἰς τὰς Πάτρας συνακομίζοντες ὅμως λάφυρα, ἀπὸ τὸ προϊὸν τῶν ὁποίων κατεσκεύασαν τὸ ὑπὸ τοῦ Παυσανίου διαλαμβανόμενον ἄγαλμα τοῦ 'Απόλλωνος.

Κατὰ τὸν Παυσανίαν ὑπῆρχε μὲν καὶ ἕτερον ἄγαλμα τοῦ 'Απόλλωνος ἀλλ' αὐτὸ ἔκειτο εἰς τὸν Ναὸν τούτου ἐντὸς τῆς 'Αγορᾶς εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ 'Ολυμπίου Διός, παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Παντοκράτορος καὶ ἦτο χαλκοῦν γυμνόν, ἐφόρει ὅμως ὑποδήματα καὶ ἐστήριζε τὸν ἕνα πόδα ἐπὶ κρανίου βοός.

Τὸ ἐκ τῶν λαφύρων τῶν Γαλατῶν ἄγαλμα ἀναφέρεται ὅτι ἔκειτο πλησιέστατα τοῦ 'Ωδείου ὅπου κατέληγεν ἡ 'Αγορά.

Κατὰ τὰς διενεργηθείσας ἀνασκαφὰς τὸν 'Οκτώβριον τοῦ 1937 ἀνεύρομεν στοὰν τῆς 'Αγορᾶς μὲ ψηφιδωτὸν δάπεδον πλάτους τριῶν μέτρων, ἔξω τοῦ 'Ωδείου, μὲ κατεύθυνσιν πρὸς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ θεάτρου τούτου καὶ ἀνοικτὴ πρὸς τὴν ὁδὸν Γερμανοῦ. Πρὸ αὐτῆς εἶχον διασωθῆ ἐπὶ τόπου κείμεναι μαρμάρινοι πλάκες καὶ ὁ πλακοστρωμένος αὐτὸς χῶρος θὰ ἐπεξετείνετο μέχρι τῆς ἀνατολικῆς γωνίας τῆς προσόψεως τοῦ 'Ωδείου, ὀλίγον πρὸ τῆς ὁποίας ἀνευρέθη ἡ δύο μέτρων καὶ 20 ἑκατ. πλάτους ἀνατολικὴ εἴσοδος τούτου.

'Επὶ τοῦ χώρου αὐτοῦ καὶ παραπλεύρως τοῦ 'Ωδείου πρέπει νὰ ἔκειτο τὸ ἄγαλμα τοῦ 'Απόλλωνος. Εἶχε δὲ στηθῆ, ὡς φαίνεται ὀλίγα ἔτη μετὰ τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Γαλατῶν καὶ δὲν κατεσκευάσθη συγχρόνως μὲ τὴν ἵδρυσιν τοῦ 'Ωδείου, διότι ὁ πόλεμος αὐτὸς ἐγένετο τὸ 279 π. Χ. ἐνῶ τὸ 'Ωδεῖον κατεσκευάσθη βραδύτερον ἐπὶ ρωμαϊκῆς ἐποχῆς. Συνεπῶς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διαφυλαχθοῦν τὰ λάφυρα πλέον τῶν 300 ἐτῶν καὶ νὰ κατασκευασθῆ ἐκ τούτων τὸ ἄγαλμα τοῦ 'Απόλλωνος συγχρόνως μὲ τὴν ἵδρυσιν τοῦ 'Ωδείου, ἵνα ὁ μουσηγέτης 'Απόλλων χρησιμεύσῃ ὡς σύμβολον τοῦ θεάτρου.

Τὸ ἄγαλμα κατεσκευάσθη λοιπὸν πρὶν οἰκοδομηθῆ τὸ 'Ωδεῖον καὶ ἐστήθη εἰς τὸν ἀνοικτὸν χῶρον τῆς 'Αγορᾶς παραπλεύρως τοῦ 'Ωδείου καὶ ὄχι ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ, ὡς παραδέχεται ὁ Θωμόπουλος (Ιστορία τῶν Πατρῶν σελ. 62 παλ ἔκδοσις), διότι τὸ ἄγαλμα «'Απόλλων ἀνάκειται» σημαίνει ὅτι αὐτὸ ἔχει τοποθετηθῆ ἐπάνω εἰς βάθρον καὶ ἀφιέρωσαν αὐτὸ οἱ Πατρεῖς ὡς τρόπαιον ἐκ τῶν λαφείρων κατὰ τὸν πόλεμον ἐναντίον τῶν Γαλατῶν.

Τὴν γνώμην ταύτην ὅτι τὸ ἄγαλμα εἶχε κατασκευασθῆ πολὺ πρὶν ἱδρυθῇ τὸ 'Ωδεῖον ἐνισχύει καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς δύο ἐπιγραφὰς εὑρεθείσας εἰς τὸν ἀρχαῖον Κλείτορα καὶ ἀναγραφούσας ψηφίσματα πρὸς τιμὴν διαιτητῶν εἰς μίαν διένεξιν μεταξὺ Δημητριάδος καὶ τοῦ συναπισμοῦ τῶν Μαγνήτων ἔχει τεθῆ ὡς ρητρα νὰ τοιχοκολληθῆ τὸ ἓν ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν 'Αγορὰν τῶν Πατρῶν πλησίον τοῦ ἀγάλματος τοῦ 'Απόλλωνος. 'Η σύνταξις δὲ τῶν ψηφισμάτων τούτων κατατάσσεται χρονολογικῶς μεταξὺ τῶν ἐτῶν 168 ἕως 146 π. Χ. Συνεπῶς πρὶν οἰκοδομηθῆ τὸ ρωμαϊκὸν 'Ωδεῖον,τὸ ἄγαλμα εὑρίσκετο στημένον ἔξω τούτου καὶ πρὶν ἀκόμη τοιχοκολληθῆ τὸ ἐν λόγῳ ψήφισμα.

Παραδέχονται ὅτι ἀντίγραφον τούου εἶναι ὁ ἐπὶ νομίσματος τῶν Πατρῶν, τῆς ἐποχῆς τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου 'Αντωνίου (121—180 μ. Χ.), ἐπὶ βάθρου ὄρθιος ἱστάμενος 'Απόλλων κρατῶν εἰς τὴν δεξιὰν του χεῖρα Νίκην καὶ εἰς τὴν ἀριστερὰν κλάδον δάφνης (Χερμπιλλιόν, Λατρεῖαι τῶν Πατρῶν σελ. 105 γαλλιστί, Θωμοπούλου ἱστορία σελ. 98 ἀριθμὸς 75 παλ. ἔκδοσις).

Π. ΣΤΕΡΓΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
'Αρχαιολόγος

ΗΡΧΙΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΣΑ Η ΝΕΑ
ΩΤΟ—ΡΙΝΟ—ΛΑΡΥΓΓΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ
ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΦΛΟΓΕΡΑ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΥ — ΩΤΟΡΙΝΟΛΑΡΥΓΓΟΛΟΓΟΥ
τ. Α' ἐσωτ. ἰατροῦ τῆς Ω.Ρ.Λ. κλινικῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.
ΟΔΟΣ ΓΕΡΟΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 29
Τηλ. 36 — 88

ΤΟ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΕΙΟΝ
Τοῦ κ. Ι. Δεληγιάννη ἀνακαινισθὲν τελείως διὰ μηχανημάτων συγχρόνων καὶ τελειοτάτης κατασκευῆς, μετεφέρθη καὶ λειτουργεῖ εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κορίνθου 233 α' κτίριον, ἀκριβῶς ἔναντι Ταχυδρομείου. Τηλ. 23—47.

"ITALIAN - LINE,,
ΤΑΧΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ
ΠΑΤΡΩΝ — ΑΜΕΡΙΚΗΣ
ΜΕ ΤΑ ΓΝΩΣΤΑ ΥΠΕΡΠΟΛΥΤΕΛΗ ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΕΙΑ
«SATURNIA» Τόνν. 26.500
«VULCANIA» Τόνν. 26.500
ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ
ΔΙΑ ΧΑΛΙΦΑΞ—ΝΕΑΝ ΥΟΡΚΗΝ
«SATURNIA» 30 Αὐγούστου 1959
«VULCANIA» 19 Σεπτεμβρίου 1959
Δεχόμεθα ἐπιβάτας θέσεως πολυτελείας, Α', Β', Τουριστικῆς καθὼς καὶ ἐμπορεύματα.
'Επίσης καὶ ἐπιβάτας διὰ τοὺς λιμένας ΒΕΝΕΤΙΑΣ — ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ — ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ — ΠΑΛΕΡΜΟΥ — ΛΙΣΣΑΒΩΝΟΣ.
Πληροφορίαι: ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ «ADRIATICA»
Ι. Γ. ΤΟΠΑΛΗΣ
'Αγίου 'Ανδρέου 30Α—Τηλέφ. 26-86
ὡς καὶ εἰς ἅπαντα τὰ ἀνεγνωρισμένα Γραφεῖα Ταξειδίων καὶ Μεταναστεύσεως.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ
Γνωστοποιοῦμεν ὅτι μᾶς ἀνετέθη ἡ ἀντιπροσώπευσις ἐν τῇ περιφερείᾳ Πατρῶν τῶν προϊόντων τοῦ ἐργοστασίου τοῦ Συνεταιρισμοῦ 'Αγελαδοτρόφων 'Ασπροπύργου 'Αττικῆς.
"ΑΣΠΡΟ,,
1) Γάλα παστεριωμένον — ἐμφιαλωμένον τῆς ἡμέρας, ἁγνὸν 100 ο)ο.
2) Παγωτὰ ἐξαιρετικῆς ποιότητος μὲ ἁγνὰ ὑλικά, παντὸς τύπου.
3) Γιαούρτη ἐκλεκτή, βούτυρον καὶ γενικῶς ἅπαντα τὰ γαλακτοκομικὰ προϊόντα τοῦ ἐργοστασίου ΑΣΠΡΟ.
Διὰ τὰς παραγγελίας σας ἀπευθυνθῆτε εἰς τὰ Γραφεῖα μας.
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ "ΑΣΠΡΟ,,
ΟΔΟΣ ΑΡΑΤΟΥ 4 Τηλέφωνον 23—10

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
'ΧΡΩΜΟΤΥΠΙΚΗ, Ο.Ε
Στοὰ Μαραγκοπούλου Στενὸν παλαιοῦ 'Αρσακείου
Πάσης φύσεως τυπογραφικαὶ ἐργασίαι.
Μπλεῖτα αὐτοστιγμεὶ
"ΧΡΩΜΟΤΥΠΙΚΗ,, Ο.Ε.

ΨΥΓΕΙΑ
« ΧΕΛΜΟΣ »
Τιμαὶ ἐργοστασίου. Μεγάλαι εὐκολίαι πληρωμῆς
ΜΙΚΡΑΙ ΔΟΣΕΙΣ
'Εμφάνισις, ἀπόδοσις ψύξεως, οἰκονομία πάγου, ξύλενα, μεταλλικά.
Ν. ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ
Κανακάρη 189. ΤΗΛ. 44—01
Παραπλεύρως «Νεολόγου»

ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΚΑΒΟΥΝΙΔΟΥ Α. Ε.
Δ)π «Γλάρος»
Δευτέραν μεσονύκτιον δι' 'Ιθάκην, Σάμην, 'Αγίαν Εὐφημίαν, Φισκάρδο, Βασιλικήν, Μεγανῆσι, Νυδρί, Λευκάδα, Πρέβεζαν, Πάργαν Παξούς, Κέρκυραν. 'Επιστροφὴ μέσω ἰδίων προσεγγίσεων.
Τετάρτην 10.30 νυκτερινὴν διὰ Πειραιᾶ.
Πέμπτην 11 1)2 νυκτερινὴν δι' 'Αστακόν, Κάλαμον, Μύτικα, Ζαβέρδαν, Λευκάδα, Πρέβεζα.
Πρακτορεῖον 'Ιω. 'Αθανασοπούλου
Πλατεῖα Τριῶν Συμμάχων 5 Τηλ. 32—35

Α)Π «ΑΙΓΕΥΣ»
ΤΡΙΤΗΝ καὶ ΠΕΜΠΤΗΝ 12ην νυκτερινὴν διὰ ΖΑΚΥΝΘΟΝ—ΛΗΞΟΥΡΙΟΝ— ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ
ΤΕΤΑΡΤΗΝ 10ην ἑσπερινὴν διὰ Πειραιᾶ κατ' εὐθεῖαν
Ναυτικὸν Πρακτορεῖον
Γ. Π., ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ
"Οθωνος 'Αμαλίας 68 — Τηλέφωνον 42—77

Α)Π «ΑΔΡΙΑΣ»
Σήμερον 9ην ἑσπερινὴν διὰ Σάμην, 'Ιθάκην, Λευκάδα, Πρέβεζαν, Κέρκυραν, Βρινδήσιον.
ΤΕΤΑΡΤΗΝ 6ην ἑσπερινὴν διὰ Βρινδήσιον κατ' εὐθεῖαν.
Ναυτικὸν Πρακτορεῖον
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Π. ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ
"Οθωνος— 'Αμαλίας 68
Τηλέφωνον 42—77

ΒΡΙΝΔΗΣΙΟΝ - ΒΕΝΕΤΙΑΝ
Τὸ ταχύπλοον καὶ μεγαλοπρεπὲς
Δ)Π «ΦΙΛΙΠΠΟΣ»
(ΑΤΜΟΠΛΟΪΑΣ ΚΑΒΟΥΝΙΔΟΥ)
Κάθε Δευτέραν 10ην μ.μ. Πειραιᾶ.Μύκονον, Ρόδον, κάθε Πέμπτην 9ην ἑσπερινὴν διὰ ΒΡΙΝΔΗΣΙΟΝ —ΒΕΝΕΤΙΑΝ.
Πρακτορεῖον ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ
Πλατεῖα Τριῶν Συμμάχων 5—τηλ. 32—35

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ
«ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΣ» Α. Ε.
ΕΠΙΒΑΤΗΓΟΝ Α)Π «ΑΤΡΕΥΣ»
Νεότευκτον ἐκτοπίσματος 4.000 τόννων
Ταχύτητος 15 μιλλίων.
"Ηρχισε τῶν τακτικῶν του δρομολογίων ἀπὸ τῆς 24ης 'Ιουνίου 1959
'Εκάστην ΤΕΤΑΡΤΗΝ 9ην ἑσπερινὴν διὰ ΚΕΡΚΥΡΑΝ—ΒΡΙΝΔΗΣΙΟΝ.
'Εκάστην ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ 10ην ἑσπερινὴν διὰ ΠΕΙΡΑΙΑ—ΚΑΛΥΜΝΟΝ ΚΩ, ΡΟΔΟΝ, ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ, ΡΕΘΥΜΝΟΝ, ΧΑΝΙΑ.
Σημείωσις. Τὸ ἀτμόπλοιον διαθέτει ΓΚΑΡΑΖ διὰ μεταφορὰν αὐτοκινήτων καὶ πούλμαν.
ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ
Γ. Π. ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ
"Οθωνος 'Αμαλίας 68. Τηλέφωνον 43 77

Δ)Π «Γ. ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΣ»
(Κολοκοτρώνης)
Σήμερον 12ην νυκτερινὴν διὰ Πειραιᾶ, Σύρον, Τῆνον, Μύκονον, "Αγιον Κήρυκον, Καρλόβασι, Βαθύ, Χίον, Μυτιλήνην.
ΣΑΒΒΑΤΟΝ 8ην μ. μ. διὰ Σάμην, Κέρκυραν, Βρινδήσιον.
Ναυτικὸν Πρακτορεῖον
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Π. ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ
"Οθωνος— 'Αμαλίας 68
Τηλέφωνον 42—77

ΑΓΟΡΑΙ - ΠΩΛΗΣΕΙΣ
ΑΝΤΑΛΛΑΓΑΙ
ΚΑΤΙ ΤΟ ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΟΝ
Θέλετε νὰ ἀποκτήσετε κάτι ποὺ θὰ σᾶς εἶναι ἀπαραίτητον στὸν ἑαυτόν σας, στὸ σπίτι σας, στὴν ἐπιχείρησίν σας;
'Ελάτε σὲ μᾶς. Θὰ σᾶς τὸ δώσωμε ἀνταλλάσσοντες τοῦτο μὲ ἕνα ἄλλο ἰδικόν σας εἶδος ποὺ σᾶς εἶναι ἄχρηστον. 'Ανταλλάσσομεν ἢ καὶ ἀγοράζομεν κάθε εἶδος. 'Ενδιαφερόμεθα διὰ παλαιὰ ἔπιπλα, ραπτομηχανάς, γραμμόφωνα, δίσκους, πικάπ, ραδιόφωνα, ποδήλατα, μοτοσακό, ρουχισμοὺς σκεύη, κλπ. Δεχόμεθα καὶ πωλήσεις διὰ λογ)σμόν σας ἐπὶ προμηθεία.
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΜΕΤΑΠΩΛΗΣΕΩΝ
ΓΕΡΟΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 33
Κάτωθι Β' ἀστυν. Τμήματος
Τηλ. 32—34

ΤΑ ΚΟΝΤΑ & ΣΤΕΝΑ
ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ
ΜΑΚΡΑΙΝΟΥΝ
ΚΑΙ ΦΑΡΔΕΝΟΥΝ
ΜΕ ΤΟ ΠΑΡΑΛΗΦΘΕΝ
ΜΗΧΑΝΗΜΑ
ΣΤΟ
ΔΕΡΜΑΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
Γεροκωστοπούλου 27

ΣΧΟΛΗ ΣΟΦΕΡ
Κολοκοτρώνη 34 (Γκαράζ
Τηλέφωνον 23—45 Πάτραι

PHILCO
καὶ
GENERAL ELECTRIC
'Ασυζητητὶ τὰ καλλίτερα 'Αμερικανικὰ 'Ηλεκτρικὰ ψυγεῖα
Παρελάβομεν τὰ νέα μοντέλλα 1959
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΜΑΙΖΩΝΟΣ 56
("Εναντι Καθολικῆς 'Εκκλησίας)

ΑΝΤΛΗΤΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ

Μεγάλη παρακαταθήκη ὅλων τῶν τύπων
Ευθ. Κ. ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΜΑΙΖΩΝΟΣ 89-Τηλ. 46-72-ΠΑΤΡΑΙ (Εναντι Τραπέζης Ἐμπορ. Πίστεως)

ΖΥΜΑΡΙΚΑ
ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ
ΕΠΙΜΕΝΕΤΕ ΣΕ ΠΑΚΕΤΤΑ

ΠΑΤΡΑΪΚΗ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΨΥΓΕΙΩΝ

ΣΠΗΛΙΟΣ ΤΡΑΓΟΥΔΑΣ
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ-ΡΗΓΑ ΦΕΡΡΑΙΟΥ 54 ΤΗΛ. 44-21